provinsje fryslân
provincie fryslân

PROVINCIAAL BLAD

Officiële uitgave van provincie Fryslân.

Nr. 5025
4 augustus
2015

Verordening schadebestrijding dieren Fryslân 2015

BESLUIT
PROVINCIALE STATEN van FRYSLÂN
gelezen de voorstellen van Gedeputeerde Staten van Fryslân van 31 maart 2015, nr. 1201683;
gelezen het oordeel van 30 maart 2015 van het bestuur van het Faunafonds; overwegende dat:

- ingevolge artikel 65, vierde lid, van de op 1 april 2002 in werking getreden Flora- en faunawet bij provinciale verordening kan worden toegestaan dat de grondgebruiker, in afwijking van de artikelen 9 en 10, handelingen, bedoeld in die artikelen, verricht op de door hem gebruikte gronden of in of aan door hem gebruikte opstallen, zulks onder de in artikel 65, vijfde lid, bedoelde voorwaarden;
- deze mogelijkheid ingevolge artikel 66 van de Flora- en faunawet ook bestaat voor de gebruiker van opstallen, niet zijnde de grondgebruiker, voor zover het de door hem gebruikte opstallen en de daarbij behorende erven betreft;
- gedeputeerde staten op 17 juni 2014 hebben besloten tot invoering van nieuw ganzenbeleid,
- hetgeen onder meer heeft geleid tot een (aangepaste) begrenzing van foerageergebieden voor trekganzen;

- het ingevolge het nieuwe ganzenbeleid vereist is dat binnen de foerageergebieden voor ganzensoorten rust heerst, terwijl buiten die gebieden zo effectief mogelijk, met name door kol-, brand- en grauwe ganzen veroorzaakte schade moet kunnen worden voorkomen en bestreden op met gewassen beteelde percelen;
- het nodig is om bestrijding van schade aan kwetsbare gewassen door kol-, brand- en grauwe ganzen, met aan verjaging ondersteunend afschot, uitsluitend toe te staan op percelen waarop voldoende preventieve middelen aanwezig zijn;
- het wenselijk is de Verordening schadebestrijding dieren Fryslân 2014 te wijzigen, aangezien de huidige vrijstellingsregeling onvoldoende voorziet in de in het nieuwe ganzenbeleid voorziene uitvoeringsmaatregelen t.a.v. invallende ganzen;

Besluiten:
I.tot vaststelling van de navolgende verordening inzake het toestaan van handelingen in afwijking van de artikelen 9 en 10 van de Flora- en faunawet;
II. tot intrekking van de Verordening schadebestrijding dieren Fryslân 2014.

Artikel 1

1. In afwijking van het bepaalde in artikel 9 van de Flora- en faunawet is het de grondgebruiker toegestaan, ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, de beschermde diersoorten kol-, brand- en grauwe gans te doden op de door hem gebruikte percelen welke zijn beteeld met gewassen of op een direct daaraan grenzende locatie, voor zover deze percelen of locatie zijn gelegen buiten de ganzenfoerageergebieden.
2. In de zin van deze vrijstelling worden onder percelen met kwetsbare gewassen verstaan: na 1 augustus volledig nieuw ingezaaide percelen gras van minimaal 1 hectare en percelen met nog oogstbare akker- en tuinbouwgewassen. In de zin van deze vrijstelling worden overjarig gras (ingezaaid vóór 1 augustus voorafgaand aan de in lid 3 vermelde periode), doorgezaaid gras, afvanggewassen op geoogste maïspercelen, oogstresten en groenbemesters niet beschouwd als kwetsbare gewassen.
3. De in lid 1 genoemde ganzensoorten mogen slechts worden gedood ter ondersteuning van verjaging, gedurende de periode van 1 november tot 1 maart daarop volgend, van zonsopkomst tot een uur voor zonsondergang, met behulp van het hagelgeweer, onder voorwaarde dat binnen de ganzenfoerageergebieden aanwezige beschermde trekganzen niet worden verontrust én met in achtneming van het in artikel 3 gestelde.
4. In afwijking van het bepaalde in artikel 10 van de Flora- en faunawet is het de grondgebruiker toegestaan beschermde inheemse diersoorten, zoals genoemd in artikel 2 van deze verordening opzettelijk te verontrusten op de door hem gebruikte gronden of in de door hem gebruikte opstallen en op de daarbij behorende erven, zulks onder de in artikel 65, vijfde lid, van de Flora en faunawet bedoelde voorwaarden, met dien verstande dat dit binnen de ganzenfoerageergebieden gedurende de periode dat de gebieden operationeel zijn niet is toegestaan voor trekganzen en daar voor de overige diersoorten slechts is toegestaan onder de voorwaarde dat daar aanwezige beschermde trekganzen niet worden verontrust.

5. Het vierde lid is van overeenkomstige toepassing voor de gebruiker van opstallen, niet zijnde de grondgebruiker, voor zover het de door hem gebruikte opstallen en de daarbij behorende erven betreft.

Artikel 2

Het bepaalde in artikel 1, lid 4, is uitsluitend van toepassing op de volgende diersoorten:

a. brandgans
b. ekster
c. grauwe gans
d. haas
e. kleine rietgans
f. knobbelzwaan
g. meerkoet
h. kolgans
i. roek
j. rotgans
k. spreeuw
l. smient
m. wilde eend
n. holenduif
o. fazant
p. kokmeeuw

Artikel 3

Voorschriften en beperkingen

1. De in artikel 1, lid 1, bedoelde handeling (doden) is uitsluitend toegestaan aan de grondgebruiker die in het bezit is van een door de Stichting Fauna Beheer Eenheid Fryslân (FBE Fryslân) verstrekt meldingsbewijs. De grondgebruiker kan het meldingsbewijs aanvragen bij de FBE Fryslân, Postbus 30027, 9700 RM Groningen, onder opgave van ten minste naam, adres, postcode en woonplaats van de grondgebruiker, het schadegewas en de oppervlakte daarvan.
2. Gedurende de perioden van 1 november 2014 tot 1 maart 2015 en 1 november 2015 tot 1 maart 2016 mag de in artikel 1, lid 1, bedoelde handeling worden toegepast op kol-, brand- en grauwe ganzen. Gedurende de perioden daarna slechts op kol- en grauwe ganzen.
3. Gedurende de perioden van 1 november tot en met 31 december van de jaren 2014 en 2015 mogen de in lid 2 genoemde ganzen worden gedood op percelen beteeld met kwetsbare gewassen, na 1 augustus volledig nieuw ingezaaide percelen gras van minder dan 1 hectare en percelen beteeld met overjarig en doorgezaaid gras (of op een direct daaraan grenzende locatie).
4. Gedurende de perioden van 1 januari tot 1 maart van de jaren 2015 en 2016 mogen de in lid 2 genoemde ganzen slechts worden gedood op percelen beteeld met kwetsbare gewassen (of op een direct daaraan grenzende locatie).
5. Gedurende de perioden vanaf 1 november 2016 en de daarop volgende jaren mogen de in lid 2 genoemde ganzen slechts worden gedood op percelen beteeld met kwetsbare gewassen (of op een direct daaraan grenzende locatie).
6. Voor het gebruik van deze vrijstelling binnen zgn. speciale beschermingszones (o.a. Natura 2000 gebieden) of in gebieden direct grenzend aan deze speciale beschermingszones kunnen vergunningen op grond van de Natuurbeschermingswet zijn vereist. Deze vergunningen (of informatie hierover) kunnen (kan) worden aangevraagd bij Provincie Fryslân, afdeling Stêd en Plattelân, team Groene Regelgeving, Postbus 20120, 8900 HM Leeuwarden.
7. Indien de grondgebruiker het hem ingevolge artikel 1, lid 1, van deze vrijstelling toekomende recht per schriftelijke toestemming overdraagt aan een jachtaktehouder is het de jachtaktehouder, in afwijking van het bepaalde in artikel 65, lid 6, van de Flora- en faunawet, slechts toegestaan het hagelgeweer te gebruiken als middel om het recht uit te oefenen.
8. De grondgebruiker aan wie een in lid 1 bedoeld meldingsbewijs is verstrekt, is verplicht een rapportage overeenkomstig een door de FBE Fryslân voorgeschreven wijze in te dienen.
9. De persoon die ingevolge deze vrijstelling aan verjaging ondersteunend afschot uitvoert, moet bij zich hebben: het meldingsbewijs en - in geval hij niet zelf de grondgebruiker is - tevens de in lid 7 bedoelde schriftelijke toestemming van de grondgebruiker; hij geeft deze bescheiden op eerste vordering van een daartoe bevoegde ambtenaar ter inzage af.
10. Van de in artikel 1, lid 1, bedoelde handeling mag op percelen beteeld met kwetsbare gewassen (of op een direct daaraan grenzende locatie) slechts gebruik worden gemaakt na het gelijktijdig (aantoonbaar) toepassen van tenminste twee typen preventieve verjaagmiddelen, te weten een akoestisch en een visueel middel, conform de voorwaarden met betrekking tot effectief gebruik die zijn opgenomen in de handreiking Faunaschade van het Faunafonds (zie www.faunafonds.nl). Het jachtgeweer is na een uur voor zonsondergang niet meer toegestaan als akoestisch middel.

11. Van de in artikel 1, lid 1, bedoelde handeling mag op na 1 augustus volledig nieuw ingezaaide percelen gras van minder dan 1 hectare en percelen beteeld met overjarig en doorgezaaid gras (of op een direct daaraan grenzende locatie) gebruik worden gemaakt zonder dat preventieve verjaagmiddelen hoeven te worden toegepast.
12. Het gebruik van lokmiddelen (zoals lokganzen) is niet toegestaan.
13. Aan verjaging ondersteunend afschot is niet toegestaan op in de nachtelijke rustgebieden verblijvende ganzen, op vanuit de nachtelijke rustgebieden opvliegende ganzen en op ganzen die op een hoogte van meer dan 35 meter vliegen.
14. In gezelschap van de vrijstellingsgebruiker mogen per oppervlakte beteeld gewas tot 25 hectare ten hoogste 2 andere jachtaktehouders gebruik maken van de in artikel 1, lid 1, genoemde bevoegdheden. Voor elke 25 hectare dat de oppervlakte groter is mogen 3 extra jachtaktehouders worden ingezet. Binnen een straal van 150 meter mogen maximaal 3 jachtaktehouders op een beteeld gewasperceel of direct daaraan grenzende locatie aanwezig zijn.
15. Ringen en halsbanden die aan gedode vogels worden aangetroffen moeten, onder vermelding van datum en plaats van afschot, worden opgezonden aan het Vogeltrekstation, postbus 50, 6700 AB Wageningen. Dit kan (bij voorkeur) ook digitaal op www.geese.org; indien de gans alleen een metalen ring heeft kan dit gemeld worden op www.griel.nl.
16. Bij bijzondere weersomstandigheden kunnen Gedeputeerde Staten besluiten om de werking van deze vrijstelling op te schorten.
17. De FBE Fryslân is verplicht, uiterlijk 1 juni van elk kalenderjaar, een digitale rapportage uit te brengen aan de provincie Fryslân, Afdeling Stêd en Plattelân, team Groene Regelgeving, over de wijze waarop van deze vrijstelling gebruik is gemaakt en wat daarvan de resultaten zijn. De rapportage bevat in ieder geval een overzicht van de grondgebruikers aan wie een in lid 1 bedoeld meldingsbewijs is verstrekt (onder opgave van naam, adres, postcode en woonplaats); op welke gewassen de schadebestrijding heeft plaatsgevonden; het aantal gedode kol-, brand- en grauwe ganzen en de afschotdata. De aantallen dienen getotaliseerd te zijn.

Artikel 4

1. Deze verordening wordt aangehaald als: Verordening schadebestrijding dieren Fryslân 2015.
2. Deze verordening treedt in werking met ingang van 1 november 2015. Indien het Provinciaal Blad waarin deze verordening wordt geplaatst, wordt uitgegeven na 1 november 2015, treedt zij in werking met ingang van de dag na de datum van uitgifte van het Provinciaal Blad waarin zij wordt geplaatst, en werkt zij terug tot 1 november 2015.
3. De Verordening schadebestrijding dieren Fyslân 2014 wordt ingetrokken met ingang van de datum waarop deze verordening in werking treedt.

Aldus vastgesteld door Provinciale Staten van Fryslân in hun openbare vergadering van 24 juni 2015.

Toelichting op de Verordening schadebestrijding dieren Fryslân 2015.

Artikel 65 van de Flora- en faunawet (hierna: de Ffw) geeft grondgebruikers de mogelijkheid om veelvuldig voorkomende belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, bedrijfsmatige visserij en wateren of schade aan de fauna, veroorzaakt door beschermde inheemse diersoorten, te voorkomen.
De Ffw maakt hierbij onderscheid tussen soorten die in het gehele land veelvuldig belangrijke schade aanrichten en soorten die in delen van het land veelvuldig belangrijke schade aanrichten. De soorten worden bij Algemene maatregel van bestuur aangewezen.
Met het Besluit beheer en schadebestrijding dieren (hierna: Bbsd) zijn de soorten aangewezen die in het gehele land en in delen van het land veelvuldig belangrijke schade aanrichten. In bijlage1 van het Bbsd staan de soorten die in het gehele land veelvuldig belangrijke schade aanrichten (landelijke lijst) en in bijlage 2 van het Bbsd staan de soorten die in delen van het land veelvuldig belangrijke schade aanrichten (provinciale lijst).
Provinciale staten kunnen vervolgens op grond van artikel 65, vierde lid, van de Ffw en het Bbsd, een provinciale verordening vaststellen waarin de grondgebruiker toegestaan wordt, in afwijking van de in de Ffw genoemde verboden, beschermde inheemse diersoorten opzettelijk te verontrusten of te doden ter voorkoming van (belangrijke) schade. Deze toestemming wordt in de Ffw een vrijstelling genoemd.
Deze vrijstelling kan alleen worden gegeven als er geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort en er geen andere bevredigende oplossing bestaat.
Op 17 juni 2014 hebben gedeputeerde staten vormgegeven aan nieuw ganzenbeleid in onze provincie. De essentie van het nieuwe ganzenbeleid is dat de in ons land verblijvende beschermde inheemse ganzen gedurende de maanden januari en februari (de zogenaamde winterrustperiode) van de jaren 2015 en 2016 meer rust wordt geboden en dat ze buiten die periode intensiever zullen worden bestreden. Na deze twee jaren wordt de winterrustperiode uitgebreid naar 4 maanden (1 november tot 1 maart).

Wel zal in september 2016 een evaluatie van het tot dan gevoerde beleid aan provinciale staten worden aangeboden. Afhankelijk van die evaluatie kunnen provinciale staten voorstellen doen voor aanpassing van het beleid.
Tevens biedt het nieuwe ganzenbeleid de mogelijkheid tot extra bestrijding van de Brandgans, die in toenemende mate voor schade zorgt binnen onze provincie.
Daarnaast heeft, met toestemming van de agrariërs die hun percelen binnen die gebieden hebben liggen, aanpassing van de begrenzing van ganzenfoerageergebieden plaatsgevonden en zijn zogenaamde soort-specifieke foerageergebieden begrensd. Soort-specifieke foerageergebieden zijn begrensd i.v.m. het langer aanwezig zijn van brand- (en rot-)ganzen alvorens ze vertrekken naar hun broedgebieden. Door enerzijds deze ganzen enkele maanden langer rust en voedsel te bieden binnen soort-specifieke foerageergebieden, kan anderzijds extra bestrijding van brandganzen buiten de (soort-specifieke) foerageergebieden plaatsvinden. Binnen de aangewezen (soort-specifieke) foerageergebieden moet zoveel mogelijk rust heersen en mogen geen trekganzen worden verjaagd en geschoten. Wel blijft de mogelijkheid bestaan om binnen die gebieden schadebestrijding van andere diersoorten en standganzen uit te voeren, echter onder de beperking dat daar aanwezige beschermde trekganzen niet worden verontrust.
In tegenstelling tot het oude ganzenbeleid, waarbij de foerageergebieden van toepassing waren in de periode van 1 oktober tot 1 april, gelden de foerageergebieden onder het nieuwe beleid gedurende de periode van 1 november tot 1 april (soort-specifieke foerageergebieden tot uiterlijk 1 juni). Een andere wijziging is dat gedurende de winterrustperiode de ganzen (buiten de foerageergebieden) niet meer op overjarig grasland mogen worden bestreden met ondersteunend afschot. Daarnaast is de mogelijkheid van ondersteunend afschot van smienten komen te vervallen en is het thans ook toegestaan de Brandgans te bestrijden met ondersteunend afschot (uiteraard buiten foerageergebieden). Voorheen kon de Brandgans worden bestreden tussen 1 juni en 1 oktober; thans gedurende de eerste twee jaren het gehele jaar en na de eerste twee jaren tussen 1 maart en 1 november. Daarentegen is ondersteunend afschot van de Kolgans tussen 1 maart en 1 juni niet meer toegestaan. Kolganzen behoren op dit moment namelijk niet tot de grote schadeveroorzakers en de omvang van de populatie is gestabiliseerd.
Op grond van de onderhavige vrijstelling van het verbod om te doden (art. 9 Ffw) kunnen grondgebruikers, buiten de foerageergebieden, kol-, brand- en grauwe ganzen verjagen met ondersteunend afschot, ter voorkoming van belangrijke schade aan landbouwgewassen. De grondgebruiker mag de met de vrijstelling gegeven bevoegdheden bij schriftelijke toestemming overdragen aan een jachtaktehouder. Hierbij geldt dat uitsluitend het hagelgeweer mag worden gebruikt. M.b.t. de voorwaarden waaronder ondersteunend afschot mag worden gepleegd is zo dicht mogelijk aangesloten bij het G-7 akkoord.
Op 24 september 2014 hebben provinciale staten de ‘Verordening schadebestrijding dieren Fryslân 2014’ vastgesteld. Deze verordening wordt thans vervangen.

Redenen van vervanging.

Het afgelopen winterseizoen hebben zich uitvoeringsproblemen voorgedaan. Over het begrip invallende ganzen (art. 3, lid 13, van de ‘Verordening schadebestrijding dieren Fryslân 2014’) bestaat namelijk onduidelijkheid bij de jagers. De jagers vinden dat niet duidelijk is beschreven wat het verschil is tussen boven een perceel rondvliegende ganzen en op een perceel invallende ganzen. Dit kan onnodige handhavings- en sanctieconsequenties tot gevolg hebben. Daar door is de inzet van de jagers gedurende de maanden november en december vorig jaar beperkt geweest. Overleg met bij de schadebestrijding betrokken partijen(de terrein beherende organisaties, LTO noord, de KJV en de NOJG) heeft geleid tot het volgende voorstel: “Verjagen met ondersteunend afschot op een met gewas beteeld perceel is toegestaan vanaf zonsopgang tot een uur voor zonsondergang. Op ganzen op slaapplekken, op ganzen die opvliegen vanaf de slaapplekken en op ganzen die hoger vliegen dan 35 m wordt niet geschoten.” Dit voorstel is uitgewerkt in artikel 1, lid 3, en artikel 3, leden 10 en 13, van de huidige verordening.

Overig.

Tevens wordt van de gelegenheid gebruik gemaakt om de in 2014 gewijzigde naam van het team Landelijk Gebied en Water in team Groene Regelgeving, in de verordening aan te passen (artikel 3, leden 6 en 18). Ook de gegevens van het Vogeltrekstation zijn aangepast (artikel 3, lid 15).

Rapportage.

De Vogelrichtlijn verplicht de Europese lidstaten te rapporteren over de toepassing van de artikelen 65 en 68 van de wet. Het is dan ook van belang dat de grondgebruiker het aantal geschoten ganzen rapporteert. Deze - bestuursrechtelijk afdwingbare - verplichting kan hem worden opgelegd op grond van artikel 79 van de wet.